XXIX. évfolyam. 60. szám. Péntek, 1897. márczius 12.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 — kr.
Félévre . . . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
Egy hóra . . . . . 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA.
Főmunkatárs: Ifj. MÓRICZ PÁL.
Kiadók: HOFFMANN és TÁRSA.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorert 5 kr. Nagyobb terjedelmü s többször irdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díjmindenkülön beigtatásért 30 kr.

Az uj házszámozás.

Debreczen, márcz. 12.

Fontos lépést tett tegnap az a bizottság, amelyet a város utczáinak uj elnevezése és házszámozása ügyében a közgyülés kiküldött.. Nem voltak ott valami sokan, de talán annál jobb, mert az ilyen dolgokban annyi magánérdek játszik szerepet, hogy ha a bizottság tagjai azokat mind érvényesiteni akarnák, sohasem lehetne a munkálat készen.

Addig is, mig a tegnapi megállapodások rendszeresen összeállitva és egy tömegben kinyomathatók lesznek, megérdemli a dolog, hogy ezen a helyen adjunk róla tudomást.

Az uj házszámozás és utczabeosztás tekintetébnn a bizottság eltért a mai sorrendtől, amikor t. i. a II. választókerületnek egyik fele az első s a másik fele utolsó számmal van ellátva s a sorrend a II-ből az I-en és IV-en keresztül jut vissza a II-be, hanem a képviselőválasztási kerületi beosztást és annak sorrendjét megtartva a következő rendszert állapitotta meg:

I. választókerület: 1. Csapó városrész. 2. Péterfia városrész. II. választókerület: 3. Hunyadi városrész (eddig Hatvan-utcza) elnevezve Hunyady János egykori castellumáról, mely a mai kismester-utcza szegletének a helyén állott, 4. Ferencz-József városrész (eddig Piaczutcza.) III. választókerület: 5. Szent-Anna-városrész (eddig Varga-utcza) elnevezve a belefoglalt, Szt.-Annáról elnevezett rom. kath. egyházról. 6. Kossuth városrész.

Az egyes városrészeknek mostani terjedelme megmaradt. A város középpontjául az ev. ref. nagytemplom s a mellette elfutó s a várost átlókként négy részre felosztó jelenlegi csapó, péterfia, hatvan és piacz utczák van felvéve s a házszámozás minden egyes utczában effelől indul ki azaz minden utczában az a ház visel kisebb számot, amely a nagytemplomhoz illetve az emlitett átló-utczák egyikéhez közelebb esik s ezen az alapján a számozás ugy hajtandó végre, hogy a nagytemplomnak háttal, illetve az utcza elejében állva a jobb oldalon páratlan és a baloldalon páros számokat fognak a házak viselni. E mellett azonban a mai sorszámozás is megmarad s erre nézve kimondta abizottság, hogy kivétel nélkül minden utczasarkon, (tehát minden sarokházon kettő) utczatábla lesz, mely a kerület és városrész nevét is viselni fogja ekképen:

III. kerület. Kossuth-városrész
Kossuth-utcza,

melyek közül az utcza betüi más szinüek lesznek. Azok az utczák, a melyek két városrésznek határvonalai, egyik oldalukon az egyik, a másikon a másik városrész nevével látandók el. Ezeken kivül minden egyes ház kapuján kivül viselni fogja az utcza nevét, a melyen van s a kapott uj házszámot, a mostani sorszám pedig a kapu belső oldalán, illetve a falon a kapu alatt szintén látható lesz.

A mi az utczák uj elnevezését illeti, a bizottság — mint néhány nap multán közreadandó részletes megállapodásokból látható leend — a legnagyobb körültekintéssel járt el, egyetlenegy olyan utczát sem fosztott meg nevétől, a melyhez a hagyománynak csak egy parányi része is tapad, mindössze a többszámu egynevü utczák közül hagyott meg csak egyet. A legnagyobb változtatás mindenesetre az lesz hogy a városrész uj nevével a mai hatvan utczának is a Hunyady nevet adta s a régi nevet a kis hatvan utczánál hagyta meg emlékül, az uj neveknél pedig lehetőleg igyekezett azon, hogy városunk nagy férfiai nevét azon utczák kapják meg, a melyekhez az illetőknek emlékük hozzátapad.

Mi a bizottság munkálatát en bloc elfogadásra ajánljuk.

BELFÖLD.

A képviselőház munkarendje. Jövő hét elején befejezi a képviselőház a költségvetési előirányzat részletes tárgyalását Közvetetlenül az utolsó költségvetési tételnek a megszavazása után előterjeszti a pénzügyminiczter az 1897-ik évi budget törvényjavastatot. A mig ezt a javaslatot a Ház pénzügyi bizottságában elintézik és a plénumban napirendre tűzhetik, több rendbeli kisébb előterjesztés kerül a Házban tárgyalás alá. Nevezetesen mint értesülünk, az 1895 ik évi állami zárószámadás közgazdasági bizottságnak jelentései belügyminiszternek két határrendezési előterjesztéséről, gazdasági bizottsági jelentések és kérvények, esetleg a kereskedelmi tengerészek rendtartását szabályozó törvényjavaslat. A budget-törvényjavaslathoz fűződő ugynevezett appropriácziós vita ekként márczius végére fog esni. E vita folyamán nyujtja

A „DEBRECZEN" TARCZÁJA.

ÖT KORSZAK.

— A »Debreczen« számára irta: —

B . . . . K . . . .

1848.

A nemzet széttörte rabláncait,
Kardot, ágyut kovácsolt belőle,
Ifju, agg csatasorba állott
És az ellen megfutott előle
Fönn magassan, mint kilőtt golyó
Lobogott a három szinü zászló.

1849.

Miért van oly sötét fenn az égen
Mikent ha gyász lepel takarná be,
Talán a lét utolsó napja ez
És indulni kell a végtelenbe?
Nem. Mennyürében van egy szent halott,
Dicsőn kihalt nemzetsor fekszik ott

1850.

Az istenembernek kora bevált
Bitóra füztek a megváltókat,
Legyőzöttekből lettek az urak
Vérrel enyhiték bosszuszomjukat.
Munkájában kifáradt a bakó,
Reá gondolni is szivszaggató.

1867.

Uj csillag gyult ki az éjszakában
Csalóka fénnyel áraszt el mezőt,
Megvilágitja a börtön falát
Im igy kecsegteti a szenvedőt.
Muló csalfa lidercz fény az egész
Még jobban fog tenyészni a penesz.

1896.

Magyarország hös Árpád hazája
Mivé fajultál ezerév alatt
Pulya árulók hazája lettél
Hol honfi honfit üldöz, fosztogat.
Magyaroknak dicső nagy királya
Mért nem hágsz a gonoszok nyakára?!

Az ut fölfelé.

— A »Debreczen« tárczája. —

Irta: **Várkonyi Dezső.**

Hősöm tizenöt éves korában nevelő volt egy ódon könyvkereskedőnél, a hol hébekorba csaknem jóllakott és a könyvtár egyik zugában pompás ágy fölött rendelkezett. Derékalja makulaturpapiros, takarója egy uraságí lovaktól levetett pokrócz vala.

Mig a sors ennyire is felvitte a dolgát, fenékig duskált a nyomoruságban. Apja, a kit szerencsétlenségére Kohnnak hivtak, földhöz ragadt falusi tanitó volt; mikor meghalt, nem hagyott rá egyebet, mint kitünő bizonyitványt a negyedik elemi iskoláról. Ezzel vágott neki az életnek s ezen a vékony alapon kereste kenyerét. Persze, hogy nehéz kenyér volt.

Végre felküzdte magát annyira, hogy rokoni összeköttetések révén bejutott a fényes nevelői állásba az antiquáriusnál. Tanitott és tanult. Estenkint, mikor vaczkában lepihent, a dohos szagu régi könyvek légiói között, rongyos takarója alá odacsuszott melléje a rideg fekvőhelyre a — becsvágy. Álmaiban a

be a kormány a kiegyezési előterjesztéseket melyeknek egyrészevel hir szerint a szerdai minisztertanacs is foglalkozott.

Az országos képtár ügye. Kammerer Ernő országgyűlési képviselő, az országos képtár vezetésével megbizott kormánybiztos az ideiglenesen vezetése alatt álló mügyüjtemények és képtárak állapotairól szóló jelentését már beterjesztette a vallás és közoktatásügyi miniszternek, ki ezt a felülvizsgálas után a legközelebbi napokban az országgyülésnek be fogja mutatni. A kormánybiztos jelentésében kiemeli, hogy lényeges hiányt az országos képtárnál nem talált, egyes apróbb hiányok kezelési rendetlenségek folytán állhattak elő, de ezeknek pótlása nem lesz nehéz. A jelentés kiterjed a szépmüvészeti muzeumi reszére eszközölt Pulszky-féle vásarlásokra is, melyeknek teljes leltárát nyujtja, kritikai vélemény nélkül.

A banktárgyalások. Az osztrák-magyar bank tárgyaló bizottságsnak tagjai tegnap d. e. konferencziát tartottak az osztrák pénzügyminiszteéium palotájábnn. A konferenczia teljes megegyezésre jutott a még eddig elintezetlenül maradt kérdésekre, és erre vonatkozó jelentését a jövő het elején fogja a főtanács ele terjeszteni. A bankstautaum szövege véglegesen megállapittatásának ügye is megoldást nyervén, a banktárgyalások ezzel teljesen befejeseteknek tekinthetők.

A Kossuth-szobor. Tegnap a Kossuth-szobor bizottsággal foglalkozva, azt állitottuk róla, hogy azért tolta föl magát az ügy élére hogy a mozgalmat elaltassa. — Egy lap tudósító fölkereste ez ügyben gróf Batthyány Gézát, aki első sorban is azt a meglepő nyilatkozatot tette, hogy a szobor-bizottság elnöki tisztéről már hetek előtt lemondott. Lemondott pedig azért, mert nincs kilátás arra, hogy a begyült 400.000 forinton felül meg valamit összelehetne gyüjteni. (?) A Deák-szobor a mauzoleummal együtt egy félmilliónál többe került. Ennyi legalább is kellene a Kossuth-szoborra is. Arra meg egyáltalában nincs remény, hogy a hiányzó összeg begyüljön. A Történelmi Társulatnak nem az alap kezelését ajánlották fel, mert hisz a pénz az Első Hazai Takarékpénztárban van elhelyezve, de a szobor tervezetének megállapitását és a további teendők meghatározását akarták rábizni. Gratulálunk a bizottságnak a sikeres müködésért!

A M-g. tegnap esti számában négy nyilatkozatot közöl e tárgyban. Az egyik Tolnay Lajos orsz. képviselő, a szoborbizottság alelnökéé, aki az ülés eddigi kudarczát a biz. tagok érdeklődésenek hiányában látja s a begyült 375000 frt a mauzoleum és szobor felállitására kevés. A másik Szilágyi Sándoré, a tört. társulat titkáráé, a ki kijelenti, hogy a társaság ez ügyben választmányi ülést tartott, melyen egyhangulag kifejezésre jutott az a nézet, hogy a társaságnak véghetetlen dicséretére válnék, ha az ügyet a kezébe vehetné; azonban az alapszabályok ez irányban oly világosan nyilatkoznak, hogy a társaság a reá főlöttebb megtisztelő ajánlatot el nem fogadhatta.

Az agg tudós kijelentette, hogy ő legczélszerübbnek tartaná, ha az egybegyült — e czélra feltetlenül elég — a pénzből mauzoleumot megépittetnék, benne erős a meggyőződés, hogy ujabb felhivásra a szobrra szükséges pénz is nemsokára egybe fog gyülni, feltéve, ha a kezelés jó kezekbe lesz letéve.

Annak a kérdésnek a megvilágitására, vajjon a szobor czéljaira eddig begyült pénzösszeg elegendő-e, kikérte a M-g két szaktekintely, Strobl Alajos tanár és Zala György véleményét.

Strobl Alajos igy nyilatkozik:

Én Kossuth szobrát csak a szabadságemlékkel egyesitve tartom megalkotónak, — melynek a kormányzó alakja természetesen legkiemelkedőbb momentuma lenne. Ezt a müvet az egybegyült 400.000 frtnyi összegből bőven el lehetne készittetni. — Ha ebből a pénzből a mauzoleumot is meg akarja csinálni, akkor is maradhatna annyi pénz, hogy a Kossuth nevéhez méltó szobor felállitható legyen. Én egyébiránt illetékes körök előtt megpenditettem azt az ideát, hogy mauzoleum helyett a sir helyére egy magasan álló nyitott márvány szarkofágot állitsanak, melyen az alvó Kossuth alakja volna látható, — mely szobormü hatalmas szimbolumul is szolgálna. Ez eszmém élénk viszhangra talált, annál is inkább, mert kivitele nem kerülne többe 100.000 frtnál és egy év alatt elkészülhetne, mi által rövidesen megszünnék az a szégyenletes állapot, hogy a magyar alkotmány ujjáteremtője jeltelen vasrácscsal körülvett sirban nyugodjék. A maradék összeg 300000 frt pedig teljesen elég lenne a szobor czéljaira. Zala György a honvédszobor zseniális tervezője is feltétlenül elégnek tartja az egybegyült összeget tisztán a szobor czéljaira, mert hiszen a Deák-szobor 269 ezer, az Andrássy-szobor 200 ezer, a Mátyás szobor pedig csupán 100.000 ezer forintba került. A mauzoleum czéljaira — szerinte — 200 ezer forintra volna szükséges. Hogy egy Kossuth nevhez méltó szobrot emelhessünk, erre a megfelelő összeg, nézete szerint, mintegy 300.000 forint.

A szőllők trágyázása.

— A »Debreczen« eredeti közleménye. —

A szőllők trágyázása terén az utóbbi évtizedben igen sok vizsgálat hajtott végre, a mely vizsgálatok eredményéből szőlők okszerü trágyázására vonatkozó szabályok habár egész általánosságban — megállapithatók. — Általánosságban mondom azért, mert a szőllők trágyázásánál is ép ugy mint a kulturnövények trágyázásánál nem lehet oly különleges trágyázási szabályokat felállitani, a melyek minden körülmény köst alkalmazhatók, minthogy a trágyázás eredményére rendkivül sok körülmény, igy p. o. az éghajlati viszonyok, a fekvés, a talaj minősége stb. foly be, a mely viszonyok pedig minden helyen mások és mások. Az általános szabályok röviden a következkkben foglalhatók össze:

1. Mily időközökben trágyázzunk a szőllő alá?

Régebben az volt szokásba, hogy a szőlőt minden 3—5 évben trágyázták meg. A legtöbb helyen azonban a szőlő trágyázását teljesen fölöslegesnek tartották, vagy legfeljebb csak 10—20 év mulva trágyázták be. — A vizsgálatok eredményéről kitünt az, hogy a szőlőt minden évben meg kell trágyázni, a midőn is a termesek biztosabbakká válnak, de egyuttal, a szőlőnek mindég kész tápanyagok állván rendelkezésére, külső kártékony befolyások ellen jobban meg lesz védve, minthogy a vessző erősebben kifejlődhetik.

2. Minő trágyával trágyázandók a szőllők.

Szőlőket lehet trágyázni elsőbben is

---

bolt tartalma megelevenedett lehunyt szemei előtt, a penészes füzött folianson, vaskos kötetek, apró diszkiadasu könyvek csodálatos vékony póklábakon egyenkint oda sétáltak elebe:

— Én vagyok a nyelvtudomány, mondta az egyik, — légy a hivem, felsegitlek magasra, magasra, egész az egyetemi tanszékig.

— Én a számtan vagyok, realis tudomány, ha elemeimmel okosan bansz, földi gazdagság leszen részed.

— Én vagyok a szépirodalom. — Hirt, nevet, dicsőséget szerezhetsz magadnak | általam.

Válassz! — zümmögte a kinálkozó könyvcsoport.

— Mindent, mindent! Légy okos; légy különb a többinél, légy dusgazdag, légy hirneves! Egyik a másik által.

Mikor felébredt, torka száraz volt, ajkai kipattogtak és szürke szemeinek mélyén, mint lázbetegen lángolt az emésztő vágy excelsior, — excelsior!

. . . A becsületes antiquárius egyik napon egy talmudot akart leemelni a legfelső polczról. A létra elbillent alatta, a kereskedő lezuhant és estében halantéka ugy vágódott az árupad szögletébe, hogy a jó ember szörnyet halt.

Harmadnapra Kohn már ex-nevelő volt s egy tarka zsebkendőbe kötött összes ingóságaival és a szegény özvegytől kapott csekély végkielégitéssel künn csatangolt az utczán. Zimankós téli idő volt, a mikor első a hajlék, a födél. Ezt keresett első sorban a fiu és tajált is egyik külváros legvégén egy pinczeoduban, a hol egy hitsorsos vörös hordár volt a házigazdája, egy asztmás varrónő és egy kavéházi mindenes a lakótársa. Öt ez utóbbival osztották be egy szalmazsákra s a durva cseh, a ki szerette a kényelmet, rettenetesen dühöngött ezért és haragját azzal éreztette, hogy éjente le-lelökte hálótársát a hideg, nyirkos földre.

A fiu türt és hallgatott, mert a könyves boltból idáig is elkiserte a becsvágy — s a kemény, hideg földön is melengette langyos lehelletével.

Napközben összebolyongta a fővárost s szerényen bekopogtatott ide-oda és kinálgatta tudását, tehetségét, szorgalmát — csupán kenyeréért. Nem kellett. Néhol legalább igéretekkel biztatták s a szegény igényü fiatal embernek már ez is valami.

Ám e közben a legszükösebb beosztás mellett is elfogyott a tartaléktőke. — A dolog égetővé kezdett válni, de a helyzet csak nem akart változni. Végre beállott a katasztrófa: elfogyott az utolsó darab kenyér. Aznap kétségbeesetten járta be a helyeket, a honnan igéretekkel bocsátották el: ezeket megkapta még egyszer, de egyebet nem.

Másnap ugyanez az eset, harmadnap szintén s este a fiu fáradtan vonszolta elgyengült testét haza a pinczeoduba. Félholtan rogyott le a szalmazsákra.

Ekkor a hordár felesége egy tál főtt burgonyát hozott le a posztról fáradtan hazatért urának. A meleg étel gőze fehér párává sürüsödött a lakás hideg levegőjében s egy légáramlat arra felé hajtotta, a hol a fiu hevert tétlenül.

A vért szagoló tigris mozdulatával ütötte föl a fejét, félkönyökre kapaszkodott fektében s tágló orrczimpáiba mohón szivta föl a nedves illatot.

Ézsau egy tál lencséért adta el a jussát óh, mit nem adna ő most egyetlen egy burgonyáért! Reményeit, vakmerő vágyait, ragyogó álmait, minden tudományát, mindent, mindent egy olyan lágyan elomló fehérbélü, krumpli.

Szólni nem birt, csupán két nehéz könycsepp gördült végig halovány, beesett arczán. Az olajmécs lángja épen rá világitott és a becsületes hordár meglátta azt a két fényes csillogó könycseppet.

Meglátta és — megértette.

— Jöjjön Kohn ur, tartson velünk, — szólott oda nyájasan.

Az egyesült arkangyali szeráfok legédesebb szinfóniája csendült meg a jámbor izraelita hordár rekedt hangjában.

A fiu elvánszorgott, oda ült és evett. Ingyen kapta a burgonyát, nem kellett érte cserébe adni semmit s mikor jóllakottan visszadőlt fekvőhelyére, már ott vártak reá ismerő társai: álmok, remények, vágyak és mind azt sugta fülébe.

— Ne csüggedj, ime, az utolsó pillanatban megkönyörült rajtad a sors!

. . . Igazuk volt, a fiu másnap váratlanul állást kapott. Örült szorgalommal, lázasan dolgozott, tanult, nevét megváltoztatta s ment rohamosan előbbre-előbbre hirben gazdagságban . . .

. . . Két dolog van, a mit a nagy ur ki nem állhat: a vörös hordár és főtt burgonya.

istálló trágyával. Az istálló trágyának a szőllőre gyakorolt kedvező befolyását az, a ki már egyszer azzal szőllőjét megtrágyázta, bizonyára ismeri. Sajnosan azonban, hogy arra, miszerint a szőlők évente istálló trágyával trágyáztassanak be, rendszerint a szőlőbirtokosnak nem áll elég trágya mennyiség rendelkezésére. — Másrészt pedig vannak oly szőllőhegyek, a hova az istálló trágyát felfuvarozni igen nagy költségbe kerül, vagy pedig teljesen lehetetlen a meredek utak következtében. — Ily esetekben nem marad egyébb hátra, mint az istálló trágyát zöld és mütrágyázással pótolni.

Zöld trágyázás alatt értjük azt a trágyázási módot, a midőn a szőllő sorok közé alacsony növésü pillangós viráguakat igy p. o. here féléket, csillagfürtöt, szeradellát, esetleg bükkönyt, borsót vetünk, s a zöld trágyául alkalmazott növény virágzása idejében alászántjuk, vagy bekapáltatjuk. A zöld trágyául vetett növény sürüségénél fogva elnyomja a szőlőközt fejlődő gyomokat, más részt azonban meggátolja a talaj megkérgesedését, megkeményedését. A zöld trágya egyuttal szaporitja a talaj szerves anyagait a humuszt és minthogy a pillangós virágnak a levegőből nitrogént vesznek fel egyuttal a talajt nitrogénben gazdagitja. Hogy a zöld trágyázásnak igazi sikere legyen, szükséges leend a zöld trágyánl vetett növény alá foszforsav és kali trágyát is alkalmazni mütrágya alakjában.

Felhasználhatók továbbá a szőlő trágyázására a mütrágyák is. Számtalan mütrágyázási kisérlet bizonyitja, hogy a mütrágyák segélyével a szőlők termését, továbbá a bor minőségét tetemesen fokozni, és javitani lehet. E czélra lehet az egyes mütrágyákat külön is alkalmazni, de legjobb, ha mütrágyázással mind a három legfontosabb tápanyagot a szőlőnek t. i. a kálit, nitrogént és fosztorsavot megadjnk. Ha csak nitrogén és foszforsav trágya lesz alkalmazva, ugy a vesszők erősebbek, a levélzet dusabb lesz ugyan, de a must minősége alig javul. Nitrogén és káli trágya fokozza ugyan a termést, de ismét a minőség hátrányára.

A vizsgálatok azt bizonyitják, hogy a szőlőnek jó termőerőben való tartására évenként egy hektára 140 kg. nitrogén, 130 kg. kali és 150 kg. foszforsav szükséges. Ezen tápanyagok fedezhetők: chilisalétrom, kénsavas vagy chlorkáli és szuperfoszfatban. A chilissalétrom egy részét helyettesiteni lehet szerves eredetü nitrogén trágyával p. o. vérliszt, szaru hulladékkal, vagy pedig kénsavas ammoniummal, a mely a kilopásnak kevésbbé van kitéve, mint a chilisalétrom. Dr. Wagner Pál 1 arra — 100 négyszögméter alánl: 3 kg. szuperfoszfátot. 1. 7 kg. chlorkalit, 2 kg. kénsavas ammont és 2.5 kg. chilisalétsomo'.

Dr. Bersch minden 50 darab tőkére ajánl 2.5 kg. szuperfoszfátot, 2 kg. kénsavas kálit, és 2.25 kg. chilisalétromot.

Fel kell végül emlitenem azt is, hogy az oly szőlő talajon, a melyab mészben szegények, a mésztragyák is kitünő hatásuak. Mésztrágyául hektáronként 20 q. égetett mész ajánható és minden 3 évben ismétlendő.

—a. —a.*)

KÜLFÖLD.

A bolgár trónbeszéd. A szobranje ülésszakát tegnap rekesztette be a fejedelem ünnepiesen. A bolgár trónbeszéd kiemelte a parlamenti munkálatok gyorsaságát. Első sorban az Ausztria-Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződésről emlékezik meg, kiemelve annak közgazdasági és politikai jelentőségét. Ez a szerződés nagyon fontos Bulgári nemzetközi állására, mert precedenst alkot a fejedelemségnek arra jogára nézve, hogy külállamokkal önállóan kö het szerződéseket. A mikor a szobranje a szerződést megszavazta, politikai éretségről tett tanuságot. A trónbeszéd ki fogja emelni továbbá, hogy a többi kormánynyal kötendő kereskedelmi szerződések is közel vannak befejezésükhöz. A fejedelem végül a szerb király látogatásáról is szól és annak a reményének ad kifejezést, hogy a látogatás kezdete lesz a két szláv nép testvérülésének.

*) Többek kérdezősködésére, de tisztelt barátunknak is felkérésére készséggel jelentjük ki, hogy a tegnapi és mai czikkek szerzője nem azonos lapunk másik »a a« jegy alatt leginkább szini kritikákat irni szokott munkatársával.

Az osztrák választások.

Debreczen, márczius 12.

(k.) Az osztrák választások tegnapelőtt kezdődtek az általános szavazati jog alapján álló uj választási törvény uralma alatt. Az eredmény az, hogy Ausztriában jelenleg két párt van szocziáldemokrata és és keresztyén-szocziálista, azaz antisemita, melyek közül az utóbbi a többség, az előbbi a kisebbség, — no meg egy pár nemzetiségi. A szabadelvü párt az teljesen összetört, illetve beolvadt a szocziáldemokrácziába s átengedte a 67-es alapot Luegeréknek, akik annak esküdt ellenségei.

A magyar lapok ebből a választásból kárörvendve kovácsolják a fegyvert az általános szavazatjog ellen, mint amely a szocziáldemokratáknak egyik főkövetelésük: hogy ime megkapták és megbuktak mellette, Pedig a dolog nem igy ál. Ausztriaban az általános szavazatjog bevált. Ott nincs egységes nemzet nincsenek közös érdekek, ott tehát vagy ábrándok, vagy a fanatizmus hóbortjai, vagy pedig a federálizmus hidraája az, ami az igazi egyéni meggyőződés megnyilatkozása kapcsán a fejét felütheti, — s mindahárom megtörtént s az eddigi hazug pertokat az általános szavazatjog elsöpörte.

Hogy a szocziálisták miért nem győztek? Nagyon egyszerü az oka. A nép hallgat a vezérekre és éljenez addig, mig csak gyülésezésről van szó. de ha tettre kerül a dolog és képviselőt választ életében először az az ember, akinek soha semmiféle őse nem volt abban a szerencsés helyzetben, hogy azt a jogot gyakorolhatta volna: nem a demagógokra hallgat, hanem azokra. akik mindig körülte vannak. az urakra, a hivatalnokokra, — és a papokra.

Igen, a papokra, ők döntötték el az ausztriai választásokat, a keresztyén szocziálizmus hazug jelszavával az antisemiták zászlaja alá gyüjtötték a vallásos néptömegnek azt a részét is, amelyik a szocziális eszmékért lelkesedik.

Nem lehet tehát csodálkoznunk azon, ha a szocziálisták nem győztek Ausztriában az első rohamra, habár a német nemzetiek legnagyobbrészt hozzájuk csatlakoztak is.

Hanem két tanulságot igenis nyujtott ez a választás most rögtön az első napokban is, mikor még a legtöbb kerület választásának eredménye ismeretlen. Azt nevezetesen, hogy a szocziáldemokraták sokkal szivesebben huzódnak a szabadelvüekhez és a »burzsoá«-hoz is, mint az antisemitizmushoz, a mi a szabadelvüségnek igen nagy elégtétel, de a másik tanulság még fontosabb s ez az, hogy az Ausztriához hasonló liberálitással keresztülvitt általános szavazatjog a fanatizmus és a nemzetiségi izgatás burjánját a legnagyobb mértékben tenyészti s igy nálunk feltétlenül szükséges lesz az általános szavazati jogot a magyarul irni olvasni tudáshoz hozzákötni: de ezen megszoritással aztán minél előbb életbe kell léptetni.

Ezek a tények. A kérdés most már az hogy az igy megnyilatkozott szomszéddal szemben mi a mi teendőnk s a királyé? Mert az — szerintünk — képtelenség, hogy egy ugyanazon uralkodó egymásután szentesitse két szoros szövetségben álló országának a teljesen ellentétes törvényeket s hogy a magyar szabadelvü kormány szóba álljon és együtt müködjék olyan osztrák miniszteriummal, a melynek a legsötétebb felekezeti és nemzetiségi reakczió áll a háta mögött s amely halálos ellensége Magyarországnak s a kiegyezésnek.

Ausztria a tegnapelőtt megkezdett választással felmondta a 67-es kiegyezést. — Kiváncsiak vagyunk, Bánffy ragaszkodik-e még hozzá?

Husvéti tanulmányi kirándulás.

Debreczen, márczius 12.

Olaszországba, Velenczéig tanulmányi kirándulást rendez: Dr. **Halász** Sándor miskolczi tanár, a ki kétszer volt már Velenczeben és a viszonyokat kitünően ismeri. Az utazás tart 1897. ápril 10-től ápril 22-ig. Utirány: Miskolcz, Budapest, Zákány, Zágráb Károlyváros, Fiume, Szt. Péter, Nabresina, Görz, Cormons, Udine, Treviso, Mestré, Velencze, Trieszt, Adelsberg, Fiume, Zágráb, Budapest, Miskolcz.

Indulás Miskolczról (tiszavidéki pályaudvar) gyorsvonattal ápril 10-én reggel 9.28-kor. (A Miskolczon csatlakozóknak reggel 8 órakor már a pályaudvaron kell lenni. hogy a kellő intézkedésekre idő legyen.) Érkezés Budapestre 1.30 délben. Közös ebéd a keleti pályaudvar evőtermében. Indulás Budapestről 250 dslben gyorsvonaton és érkezés Fiuméba másnap reggel, azaz ápril 11-én 6.20-kor. (Közös vacsora a zágrábi pályaház evőtermében esti 10—11 óra között.)

Elszállásolás Fiumében egyik elsőrangu hotelben, ugyanott reggel 7 órakor közös reggelizés. Reggelizés után séta a városban. A kikötő, az arucsarnokok, a szinház,a vasuti forgóhid, a delta, a m. kir. tengerészeti hatóság tengerészeti felszerelésének és József m. kir. hg. kertjének és villájának megtekintése. Közös ebéd a szállodában. Ebéd után kirándutás gőzhajón Abbaziába. Ápril 12-én, a közös reggeli után d. e. megtekintjük a dohánygyárat, a petroleumfinomitót, torpedó gyárat és papirgyárat. Azután közös ebéd lesz a hótelben. Ebéd után pihenő, majd elutazás Fiuméból 4.25 d. n. és megérkezés Görczbe — 9.42 kor este. Elszállásolás és közös vacsora egy elsőrangu szállodában. Ápril 13-an reggel 7 órakor közös reggeli a szállodában, séta a városban és Görcz gyögyörü vidékének megtekintése. Indulás Görczből 10.12 d. e. gyorsvonaton és megérkezés — Velenczébe 2.15-kor d. u. Elszállásolás a grand hótel Viktoriában és közös ebéd. Ebéd után egy kis pihenés, aztán séta a városban. Megtekintése a Markus templomnak, harangtoronynak, óratoronynak és a Piazettának. — Este 7 órakor közös vacsora és azután csónakázás a tengeren a kivilágitott nagy csatornán, hol naponként olasz népénekesek mulattatják a közönséget.

Ápril 14-én, 15-én és 16-an is Velenczében lesznek. A napi programmot a szállodában a szallodában a közös étkezés alatt állapitom meg. Megtekintik a Velencze összes nevezetességeit. ugymint a Doge-palotát és a börtönhelyiségeket, a sóhajok hidját, minden nevezetesebb templomot, a szépmüvészetek csarnokát, a nevezetesebb palotákat, a csipkagyárakat, a népkertet, a temetőt, Lidó szigetét stb. Nagypénteken, ápril 16án éjjel 12 órakor Lloyd-gőzösön (I. osztályon) tengeri hajózás Trieszt be, megérkezés április 17én reggel 6.30-kor. Elszállásolás és közös reggelizés elsőrangu szállodában. Azután séta a városban, a kikötő árucsarnokok, a nevezetesebb templomok és a Lloyd hajógyárának megtekintése. — Ebéd után kirándulás Miramarba. Miksa a volt mexikói császár tündérpalotájába és kertjébe. Másnap megszemlélik a kissé távolabb fekvő trieszti temetőt, mely messze vidéken ritkitja párját, továbbá muzeumokat, emlékeket és köztereket stb. A részletes programmot esetről esetre fogják megállapitani.

April 19-én indulás Triesztből reggeli 7.45-kor gyorsvonattal, érkezés Adelsbergbe 10.10-kor délelőtt. Egy kis pihenés után megtekintik a világhirü cseppkőbarlangot. 2 órakor közös ebéd a »Magyar Korona« czimü jóhirü szállodában. Indulás Adelsbergből 7.04 este

és megérkezés Fiumébe 9.02 este. Estebéd és elszállásolás elsőrangu szállodában. Indulás Fiuméből ápril 20-án 10.14-kor délelőtt és megérkezés Zágrábba 6.36-kor este. Estebéd és elszállásolás elsőrangu szállodában, Ápril 21-én meg tekintjük Zágráb nevezetességeit: a dómon szinházat, egyetemet, a Zrinyi-téri muzeumot és a szép Maximir-parkot. Indulás Zágrábból ápril 21-én este és megérkezés Budapestre ápril 22-én reggel 8.20-kor. Indulás Budapestről 8.55 megérkezés Miskolczra 2.02-kor délután.

Tudnivalók. A 13. napig tartó tanulmányi kirándulás II. oszt.; többnyire gyorsvonatu vasuti jegygyel (Loyd gőzhajón I. o.) teljes áru ellátás- és szállással együtt személyenként száz forint. Részt vehet a mindkétnemü tanuló ifjuságon és tanárokon kivül minden tanügybarát és szülő, urak és hölgyek valamint 10 évnél idősebb gyermekek is.

Jelentkezni lehet személyesen vagy levélben a tanulmányi utra való részvételre f. évi márczius hó 28-ikáig; dr. Halász Sándor miskolczi ev. ref. felsőbb leányiskolai tanárnal (lakik Városház tér 10 sz.) a jelentkezés alkalmával lefizethető, vagy egyidejüleg a postán megküldhető az egész utiköltség is, de 50 forintot okvetlen le kell fizetni a jelentkezéskor, a másik 50 forintot legkésőbben április 10-én az utazás megkezdése előtt a miskolczi (tiszavidéki) pályaudvar I—II-od osztályu várótermében, illetőleg Budapesten a keleti pályaudvar II oszt. várótermében okvetlen le kell fizetni, amit alulirott nyugtázni is fog.

Ruházatból csak a legszükségesebbet kel hozni és oly táskába kell azt tenni, hogy azt mindenki maga is könnyen vihesse és elhelyezhesse. Jäger ing, felső kabát vagy plédre és plédszijra okvetlenül szükség van, mert az adelszbergi barlangban és a Kraszthegységben hideg szokott lenni. Tanácsos két pár czipőt is hozni, nehogy esős időben átfázzanak lábaink.

Az utazó táskára a tulajdonosa nevét szembetünően és olvashatóan kell ráirni. A résztvevő mindkét nemü tanulók jelenlevő szülőik és dr. Halász Sándor illetőleg neje felügyelőte alatt állanak és a társaságot sehol el nem hagyhatják.

TARKA-ÉLET

Barabás Béla.

Nem piktor, de criminális fiskális Barabás Béla az aradi hires fiskális, ki bár maga is volt ujság szerkesztő, mégis jó barátja maradt az ujságiróknak.

Mint az ujságiróknak legigazabb, legönzetlenebb barátja, dasz hájszt: az üres bugyillárisra nem tekintve, került védőként a holnapi szenzácziós sajtótárgyalásba is.

Aranyos beszédü, kedves barna ember Barabas, Cs. Endes Daniel az aradi Zolthay Lajos állitása szerint, keleti utazása alkalmával barnult meg igy, mikor a magyar ifiakat, a török-orosz háboru után, elvezette Tóth Bélával együtt a pálma ligetes Konstantinápolyba, hol ebédeltek a padisahnál, de a hárembe nem eresztették be őket, s hol ajándék karddal tüntették ki az ősz Abdul Kérim bég oroszláni vitézségét . . .

Azóta Barabás hatalmas pályát futott meg, mert eltekintve ama sovány gyümölcsü érdemétől, hogy az ujságiróknak állandó barátja, egyike a Dél-Magyarország legkeresettebb fiskálisainak s a mellett a függetlenségi és 48-as Kossuth-pártnak is egyik legmozgékonyabb, legnépszerübb tagja, az országházban, ép azt a hires kunsági Gyomát képviselve, mely Szarvas városával a felett vetélykedik, hogy melyik is a két város közül a világ közepe? . .

Aradon a vármegyeház-utczán a maros felé lemenve pompás, czimeres palotája van Barabásnak, melynél azonban van sokkal féltettebb kincse is,— kétragyogó fekete gyémánt? . . . Mert a legpáratlanabb gyémántok, melyek a világon léteznek, a Barabás Béláné ragyogós fekete szemei, kit csak »a szép Barabásné« néven neveznek egész Aradon, a ki egyik legszebb, leggyöngédebb virágszál még az aradi hires »százszorszépek« között is . . .

Barabás Béla tehát a legboldogabb, legmegelégedettebb ember lehetne az egész világon, mert még hozzá érdekes fiatal ember is, csak perlekedő ujságirók ne volnának annyian? . . . Mert ezek miatt fáradott már el igen sokszor s mindig csupa barátságból — Nagyváradra s most Debreczen be is, kik szaván fogták, illetőleg kaptak a szaván, hogy az aradi származásu ujságirókat mindig ingyen fogja védeni? . . .

A holnapi napon nehéz napja lesz Barabás Bélának, kinek minden szava csupa humor, csupa szellem, csupa kellemes ötlet, mint az arany csengő zengése, mert hatalmas ellenféllel kerül össze Dr. Bakonyi Samu személyében, aki meg a debreczeni ujságiróknak önzetlen barátja s aki képes előadásával ugy megrezegtetni még a leghidegebb, legbefagyottabb esküdt szivét is mint mikor csak a gyujtó Volta-árammal meg érinti a professzor a bénult, lemetszett béka czombot . . .

Még végül egyet emlitünk fel a mélyentisztelt esküdtszék megnyugtatására, hogy Barabás Béla igen kitünő étvágyu uri ember ki csak a geografiából ismeri Karlsbadot, igy tehát remélhető, hogy aligha fog rőfös hosszu beszédet mondani? . . .

No de, hogy is mondta csak Patay Pesta bácsi:

— Majd ki tudódik az holnap, holnap felséges ur? . . .

Paulus.

Ujdonságok.

Márczius 15. Debreczenben.

— Saját tudósitónktól. —

Debreczen, márczius 12.

Nemsokára felvirrad már a tavasz kezdetével a magyar szabadságharcz hajnalhasadása, márczius 15 is. Nemsokára ismét elmegyünk mindannyian, hogy lerójjuk a kegyelet adóját egy nagy korszak s annak halhatatlan szereplői iránt, hogy hazafiságot tanuljunk a multtól, hogy a tavasz megujhodásából remenyt, hitet meritsünk a jövőre, erőt a jelen küzdelmeihez.

Igen, itt lesz ismét az a csodás nap, melyet évtizedek óta — minden évben, mióta először zendült meg rajta a »Talpra magyar« megül minden magyar hazafi. Megünnepeljük most is igaz hazaszeretettel, emelkedett lélekkel, megüljük mint reményét, zálogát a feltámadásnak s szivünkbe belopódzik az édes érzés, hogy a magyar nem volt, hanem lesz hogy bizalommal indult második ezredévének, benne lesz a fájdalmas büszkeség a mult s a remény a jövő iránt.

Ilyen nemzeti ünnepünk lesz nekünk márczius 15-ike.

Hogy a nagy nap multjához méltóan lesz megünnepelve most is, azt bizonyitja az az osztatlan lelkesedés, melylyel minden testület, minden csoportja, osztálya és köre az embereknek azt megülni készül. A főbb ünnepek a következők lesznek:

A főiskolai tanárikar ünnepe.

A debreczeni főiskolai tanári kar ünnepe d. e. 9 órakor az oratoriumban veszi kezdetét. Barthа Béla dr. jogtanár fogja megnyitó beszédében méltatni azon dicső vivmányokat, mely elválaszthatlan összeköttetésben vannak márczius 15-ével, — majd Bagamér y Károly 3 th. fogja elszavalni Kun Béla 1 jh.-nak a magyar irodalmi önképzőkörben pályadijjal jutalmazott ódáját. Közben pedig a főiskolai kántus hazafias dalokat fog énekni.

A felsőbb leányiskola

Márczius 15 alkalmából szintén hazafias ünnepélyt tart d. e. 11 órakor.

A főiskolai ifjuság.

Azt az ünnepélyt, melyen leginkább részt vesz az egész Debreczen, minden különbség nélkül, mégis csak a főiskolai ifjuság fogja rendezni. — Régi szokáshoz hiven a főiskola tágas udvarán folyik le az ünnepély első része, mely 2 órakor kezdődik. A főiskolai cantus hazafias énekét Nagy Béla 3 jh ünnepi beszéde fogja követni s Bagamér y Károly 3 th szavalata zárja be. Az ünnepély második része az emlékkertben, a kőoroszlánnál veszi kezdetét, hol Csajág h y Károly 3 jh a talpra magyart szavalja. A főiskolai cantus záróéneke után többen kivonulnak a honvédsirokhoz.

A főreáliskola.

A főreáliskola ifjusága d. e. 10 órakor az iskola földszinti tanácstermében rendez ünnepélyt, melynek müsorát tegnapelőtt közöltük.

* **Személyi hir.** Barabás Béla Kossuth-párti függetlenségi országos képviselő ma este Aradról Debreczenbe érkezett.

* **Városi közgyülés.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága e havi rendes közgyülését f. hó 24-én délelőtt 9 órakor tartja meg gróf. Dégenfeld József főispán elnöklete alatt a városháza nagy termében, a melynek napirendjére igen számos fontos ügy van kitüzve.

* **Bernolák altábornagy szemlenton.** Mint már jeleztük is, fényes katonai vendége van Debreczen városnak, Haraszti Bernolák Károly budapesti honvédkerületi parancsnok. Az altábornagy ez egész héten a városban fog időzni és szemléket tart a debreczeni honvédség felett, a nyulas gyakorló téren. az elemi lőtéren, lesz kaszárnya szemle is s a tiszturaknak hadijáték. Ma délelőtt a nyulas gyakorló téren tartott az altábornagy szemlét s ugy a csapatok kiképzésével, mint a tiszturak hat ározott magatartásával a legnagyobb mértékben megvolt elégedve s bizonyos tehát, hogy a derék debreczeni honvédcsapatok a keleti háboruban és vitézül megfogják állani a helyüket.

* **A házszámozási bizottság ülése.** A város utczáinak uj elnevezése és házszámozására kiküldött bizottság, amely most Oláh Károly tanácsnoknak legkőzelebb beadott inditványa folytán gyült ujból össze, tegnap d. u. $^1/_2$ 4 órakor Vecsey Imre tanácsnok elnöklete alatt ülést tartott melyen tárgyalás alá vették ugy a régi, mint Boldizsár Kálmán dr. és Zoltai Lajos javaslatát s a háromnak s az azokon kivül felmerült jogos kivanalmaknak egybevetése utján megállapitotta a tanács elé terjesztendő javaslatot, melynek végleges szövegezésével Zoltai Lajost bizta meg, aki mihetyt elkészíti a javaslatot rögtön tárgyalás alá veszi a tanács és még a márcziusi közgyülésen letárgyalják A javaslat több elvett mai vezérczikkünk

ismerteti, különben mágát az előterjeszten dő részletes javaslatot is közölni fogjuk annak idején.

* **Az öreg honvédek bálja.** Holnap este ismet bál lesz a «Koronában« hanem nem a nyalka fiatalság, de fehér fürtü öreg vitézek, a szabad harcz büszke nevü katonái, az öregek honvédek rendezik. Az öreg honvédekre csakugyan a létkérdése az, hogy vajjon sikerül a báljuk vagy nem, mert hisz az itt begyült költségekből fedezik az egyletük kiadásait. Sokat várnak tehát amnst az öreg honvédek e báljuk jövedelméből, mert hisz egyik utóbb tartott gyülésükön is panaszolták, hogy kiürült pénztárjuk, kénytelenek feloszlatn az egyletet, mert tőlük a közönség pártoló szeretete? Hisszük, hogy Debreczen hazafias polgársága siet megczáfolni e szomoritó panaszos vádat s minél tőmegesebb megjelenésével emelni fogja a bál sikerét, de elősegiti az öreg honvédek anyagi erejét is. A bál, mint már irtuk is, hogy 13-ár este lesz a Koronában.

* **A gazdasági ismétlő iskolák szervezése.** A helybeli ag. ev. egyház néhány nappal ezelőtt tartott ülésén a gazdasági ismétlő iskolát szervező bizottságba Herdlicska Béla, Zimermann Gyula és dr. Horvay Róbert fő eáliskolai tanárokat küldte ki. Az ev. ref. egyház ugyane bizottságba már előbb Némethy Lajos ev. ref. lelkészt, iskolaszéki elnököt küldte ki.

* **Debreczeni tárgyu fényképek.** Megemlékeztünk a képes »Budapest« ama sikerült két rajzáro, mely debreczeni disznótori jeleneteket örökitett meg a Kiss Ferencz debreczeni fényképész felvétőlei után. A fényképek eredetijét ma láthattuk meg s dicséretére válnak Kis Ferencznek, ki a debreczeni nép életből, a hortobágyi pásztor életből vett fény épfelvételeivel kitüntetést nyert a budapesti millenniumi kiállitáson is Az érdekes képeket, mint értesültünk Kis egyik debreczeni üzlet kirakatában kifogja állitani.

* **Presbyteri közgyülés.** Az ev. ref. egyház presbyteriuma f. hó 14-én vasárnap délelőtt 10 órakor a konbisztorialis épület nagy termében Kiss Áron ev. ref. püspök elnöklete alatt ülést tart. E gyülésnek igen számos és fontos tárgyai lesznek, melyek közül kiemeljük az egyházi számvevői állás betöltését, mely Hódy Árpád lemondásával üresedett meg, továbbá a gyakorló iskola tanitói állás betöltését és a tanitók korpótlékainak az ügyét. Az ülésről lapunk hétfői számában közlünk tudósitást.

* **Jóváhagyott közgyülési határozat** A belügyminiszter a városi hatósághoz ma érkezett rendeletével jóváhagyta a közgyülésnek a dedó-utczai iskola épület eladására vonatkozó határozatát.

* **Garázda kereskedelmi akadémiai hallgatók.** igen jó kedve lehetett tegnap annak a néhány kereskedelmi akadémiai hallgatónak, a kik az éjjel folyamán a Kossuth-vendéglő ablakait beverték, ugy hogy azok ízzé porrá törve csörömpölve hullottak a kövezetre, megzavarva az éjszaka csöndjét. A rendőrség megcsipte az ifjakat, kik bizonyára nem voltak józanok, hogy igy megfeledkeztek magukról, aztán bekisérték a központra őket, hol igazolván magukat, szabadon bocsátották. Ma délelőtt hallgatták ki az ifjakat, kik beismervén tettőket, a kapitány pénzbirsággal büntette meg őket.

* **A gazdasági szakbizottság ülése.** Az ev. ref. egyház gazdasági szakbizottsága szombaton f. hó 13-án d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében Szinay Gyula orsz. képviselő elnöklete alatt ülést tart, a melynek napirendjére sok folyó ügy van kitüzve.

* **Adomány az egyetemre.** A helybeli első takarékpénztár az egyetem czéljaira tett 500 frtos alapitványából a 4-ik részletet, 100 frtot a mai napon fizette be az ev. ref. püspöki hivatalhoz.

* **A kertbirtokosok figyelmébe.** A debreczeni mezőrendőrkapitányság lapunk utjan is figyelmezteti a kertbirtokosokat, hogy közeledvén József napja, az akkor msgejtendő kertgazda és kertcsősz választásokról értesitsék a mezőrendőrséget annyival is inkább, mivel a bejelentés elmulasztása esetén bűntetéssel sujtatnak.

Egy debreczeni ujságiró szindarabja.

Debreczen, márcz. 12

Nem is annyira a szindarabról akarok én irni, mert hisz azt még nem is ismerem, mint magáról Than Gyuláról, akinek ma este kerül a debreczeni szinpadon sziure »Debreczen a Holdban« czimü tündéries látványossága.

Még nem csengettek, még a kortina nem lett felhuzva. mikorra e czikk megjelent, tehát az előadás sikeretől teljesen menten irhatok a darab szerzőjéről.

Mindenekelőtt lovagias és kartársi kötelességemnek tartozom azt kijelenteni, hogy Than Gyulának nem az a legfőbb érdeme, hogy ma szerkesztő és hogy, tudom is én, milyen szindarabnak a szerzője — a hozzáértők azt mondják, hogy nagy hatást fog kelteni, hanem hogy 8 vagy 10 esztendeje fáradhatatlan, csüggedhetetlen munkása a magyar sajtónak s hogy e mellett a lélekölő, ideget emésztő munkálkodás mellett is szakajt magának időt a drága időből szindarabok irására? ... Ez ambiczióra mutat, nekünk pedig az ambicziozus, becsületes embert meg kell becsülni, különösen a mai prózai korban, mikor minden honhazafi morzsányisáért, provizióért hat és alkot a neki kijelölt mezőn.

Nem tudom a magas kritika, — magam részéről ki nem állhatom a nagyképü kritikusokat — milyen mértékben fogja epéjét kiönteni a darab és szerzője felett; hanem azt tudom, hogy Than Gyulát e fáradtságos, ügyes munkájáért minden körülmények között megilleti az elismerés s hogy a helyiérdekü ismert alakok és abderai állapotok bevonása, éles ostorozása által a darab óriási hatást fog elérni.

Mi a kik ismerjük a szerkesztőségi szobák, mühelyek lázas életét már előre is üdvözöljük Than Gyulát merész vállalkozásáért s az ezáltal elért fényes sikeréért. — Fogadja szerencse kivánatnukat. . . .

Chevalier de Flaneur.

Távirat.

Országgyülés.

(Saját eredeti tudósitásunk.)

Budapest, márcz 1.

Az országháznak mai esemenye Visontai Soma nagybeszéde volt, ki nagy beszédben fejtegette, miként akarják korlátozni a sajtó szabadságot, milyen felületes az igazságügyi orvosi tanács eljárása. Szólott a pestvidéki fogház rabjai által rendezett orgiákról, kik czukrazdákból fagylaltot süteményt hozatnak és élvezik a szerelem különféle vállfajait s védelmébe vette az ügyvédeket is a miniszter gyanusitása ellen, hogy feleiket suggerálják, mert mégis mindig azügyvédek voltakaközszabadság őrizői. Elmondjaa különféle fegyházak kinzó eszközeit s fényképen bemutatta a váci fegyház guzsba kötési bilincseit. A költségvetést különben nem fogadta el.

Szünet után Györy Elek rövid de nagy hatásu beszédben szinte visszautasitotta a miniszternek az ügyvédek elleni vádját a a kikelt az igazság szolgáltatás mizériái ellen

A vita berekesztése után Bánffy báró által feleltetett megnyugtató válasz Horanszky interpellációjára, hogy ugyanis a Balkánba nem találtatik általa semmi gyanás, háborus baj.

Szinház.

A kis lord. Harmadszor került szinre ez a kedves és naiv amerikai életkép, melyet a tegnapi kevés számu közönség is rokonszenves fogadtatásban részesitett. Különösen sokat tapsolt a czimszerep ügyes és végtelen kedves ábrázolójának Halmi Margitnak, a ki ez alakitásával rászolgált a debreczeni közönség szeretetére és elismerésére B. Ruzsinszky Ilona a Hugenottak ból énekelt egy remek áriát, a miért zajos tapsvihar volt a jutalma. Komjáthyné Szilágyi, Kiss Irén, és Sziklay járultak még a tegnapi est sikeréhez.

Szinházi bizottsági ülés. Debreczen város szinházbizottsága tegnap délután 4 órakor a városháza nagytanács termében Komlóssy Arthur főjegyző elnöklete alatt ülést tartott. A bizottsági ülésén jelenvoltak: Komlóssy Arthur elnök, Ábrahám László, Nemes Kálmán, Márk Eudre, Zádor Lajos, Boczkó Sámuel Szentkirályi Tivadar, Roncsik Lajos, Sesztina Lajos és Szabó Kálmán jegyző. Komlóssy Arthur miután megnyitotta az ülést jelentette hógy a mai bizottsági ülésnek két kimagasló tárgya van. Felhivja a jegyzőt hogy az egyik ügyben az Emke debreczeni fiókjának a bizottsághoz intézett ama kérvényét olvassa fel, amelyben a szinházban két estén át rendezendő előadásra a jegyek árának száz perczenttel való felemelését kéreimezik. Hosszantartó eszmecsere után, melyet a bérlők jogainak épségbentartása idézett elő, a szinházbizottság megadja a jogot, hogy a szóban forgó előadásokra a jegyek ára száz perczenttel felemeltessék. A bizottság azonban a jövőre való tekintettel kimondja hogy máskor hasonló esetekben nem fog respektálni olyan előzetes intézkedéseket, amelylyel a bérlők jogai megcsonkittatnak és megkivánja, hogy minden ilyen mükedvelő előadás jó eleve és legelső sorban a szinházbizottságnak jelentessék be. Ezután Szabó Kálmán jegyző olvasta fel Komjáthy jelentését, amelyben arról értesiti a bizottságot, hogy ujból Kiss Irént es Püspőky Imrét szerződtette a társulat tagjai közzé Jelen kérvényével kapcsolatosan a részére megajánlott szubvencióból kétezer forint kiadását kéri. Végül azt kéri a bizottságtól hogy ezentul minden péntek este rendes helyárak mellett tarthasson előadást lehetőleg premiereket, hogy igy a nem bérlő közönség is juthasson páholyokhoz, mivel a régi pénteki népelőadások helyett ugyis ad népelőadásokat, de most már vasárnap délután. A szinházbizottság Komjáthy János szinigazgató jelentéséből a Kiss Irén és Püspőky Imre szerződtetésére vonatkozó részt örvendetesen veszi tudomásul. A szubvencció kért részletének kiadását egyhangulag javasolja, ugyszintén javasolja bejelentésének végső kérelmét, hogy t. i. pénteken este bérletszünetben rendes helyárakkal tarthasson előadásokat. Miután a bizottsági ülésnek több tárgya nem volt, elnök az ülést berekesztette.

TANÜGY.

A gimnáziumi oktatás reformja. Az országos közoktatásügyi tanács állandó bizottsága Beöthy Zsolt dr. elnöklésével tartott ülésében végleges megállapodásra jutott a gimnáziumi tanterv reviziójának elvi követeiményeit illetőleg, amelyek a tulterhelésre és a nemzeti tantárgyak foganatosabb tanitására vonatkoznak. Az állandó bizottság e tárgy megvitatásában alapul a kiküldött albizottság jelentését fogadta el, de e mellett folytonos tekintettel volt a főikért szakértők beküldött munkálataira, valamint a tanári testületekben és egyesületi körökben megnyilatkozó közvéleményre.

A bizottság véleménye szerint á mai gimnáziumi tanterv nem vonja ugyan egy pontjában sem okvetetlenül maga után a

tulterhelést, de nehány követelménye megfeszitett óvatosság nélkül mégis alkalmat ad arra, hogy a tanulókat tulterhelje, vagy pedig arra, hogy a tanár a megszabott tanitási anyagot teljesen be ne fejezhesse.

E szempontok figyelembevételével az állandó bizottság kivánatosnak jelentette ki: a magyar irodalomtörténet tanitásának 2 évre való kiterjesztését; a III. osztálybeli latin irásbeli dolgozatok heti óraszámának leszállitását; Livius olvasásának magasabb osztályba való áttételét; — a német nyelv tanitásának az adott viszonyokhoz való alkalmazkodását, gyakorlatibbá tételét és a megszabott olvasmányok mértékének alábbszállitását (esetleg az előkészülség foka szerint a csoporttanitás alkalmazását); a földrajz és történettanitás anyagának és beosztásának módositását; a számtan anyagának és óraszámának módositását az I. és II. osztályban; végül a fizika tanitásánál a tulzásba vitt számtani apparátus mellőzését s annak érvényesitését, hogy a gimnáziumi tanitás a természeti tüneményeket és ezek törvényeit főképpen kisérletek alapján ismertesse és értesse meg.

A nemzeti tantárgyak tanitására vonatkozólag a bizottság a köve kező módositásokat tartja szükségesnek:

Az alsó négy osztályban csak a magyar történet foglalna helyet, még pedig az első három osztályban olvasmányok alapján, a IV-ben összefüggő előadásban. Az V. osztályban az ó kor története kerülne sorra, ettől fogva VI., VII. és VIII. osztályokban a közép és ujkor történetét a magyar történettel kapcsolatban kellene tanitani oly módon, hogy lehetőleg a magyar történet legyen a tanitás kiinduló pontja és alapja. A VIII. osztályban hozzájárulna Magyarország politikai földrajzának és alkotmányának ismertetése. — Az irodalomtörténet két évre, a VII. és VIII. osztályra terjesztendő ki. A földrajzi tanitás szorosabb kapcsolata a hazai vonatkozásokkal megköveteli a földrajztanitás elválasztását a természetrajzitól, az I. osztályban kizárólag a hazai föld ismertetését és ennek kapcsolatba hozását a IV. és VIII. osztálybeli magyar történettel.

Az állandó bizottság megállapodásai szerint egy szakférfiakból alakult korábbi albizottság fogja kidolgozni a tanterven eszközlendő változtatásokat. Mig az albizottság elkészül ezzel a munkálatával, addig az állandó bizottság tovább folytatja megkezdett tárgyalásait s legközelebb a görög pótló tanfolyammal és a reáliskola tantervével fog foglalkozni.

Elszámolás és köszönetnyilvánitás.

(Folyt. és vége.)

Gebauer Károly 2 frt. ifj. Gyürky Sándor 1 frt özv. Héder Lajosné H. H. H. K. Jusztusz Ernő (Lőcse). özv. Klapszia Arthurné, Lévay Lajosné 2—2 frt. M. A. 50 kr. Ormós Gáborné 10 frt Püspöky Lajosné, Ifj. Paraszkay Gyula 2—2 frt. Reichman A min 3 frt. Ifj. Rózsa Lajos 1 frt. Szift Aladár, Solcz Sámuel 2—2 frt. Tóth Sámuelné 5 frt. Trnka Gottliebné 1 Veszter Istvánné 3 frt. Zicherman Hermané 2 f. A buffetre adakoztak: a) élelemücket: Benyács Emiléné, Csáthy Károlyné. Forgách Károlyné, Lamprecht Frigyesné, Materny Lajosné, özv. Mentze Henrikné, Náday Rezsőné, Ormós Gáborné. Posszert Jánosné, Rajcs Lajosné, özv. Schäffer Nandorné, Schultzé Viktorné, Thanhofer Anna, Varga Lajosné. Zátorszky Istvánné Zimmermann Gyuláné, Harmath Gergelyné, Thieszen Arthurné, Mayer Jánosné. — b) Pénzbeli adományokat: Dr. Balkányi Miklósné 1 frt. Benyács Emilné 2 frt. Berger Henrikné 2 frt. Biczko Sámuelné 2 frt. Csabán Dániel és neje 4 frt. Csáky Gergely 1 frt. Dominke Jánosné 2 frt. Droppa Emilné 1 frt. Füleky Pálné 3 frt. Ganofszky Lajosné 5 frt. Gy. L. 50 kr. Harsányi Istvánné 2 frt. Hegyi Mihályné 2 frt. Hutflész Kázmér 1 frt. özv. Kain Albertné 1 frt. Kaszanyiczki Endréné 2 frt. Kapros Gáborné 1 frt. Kerekes Endréné 1 frt. Király Lajosné 1 frt. Kontsek Gézáné 3 frt. Kovaliczky Antalné 1 frt. Jánossy Józsefné 4 frt. Irsai Gusztávné 1 frt. László Józsefné 2 frt. Laszgallner Kálmánné 1 frt. Dr. Medve Kálmánné 4 frt. Mayer Emilné 1 frt. Malatinszky Ferenczné 1 frt, Markovits Károlyné 1 frt. özv. Mede Gyuláné 1 frt. Paraszkay Gyuláné 3 frt. Roth Jánosné 2 frt. Sesztina Lajosné 2 frt. Steinaker Sándorné 4 frt. özv. Springer Józsefné 2 frt. Szliuka Paula 2 frt. özv. Tamássy Károlyné 1 frt 50 krt Tamássy Béláné 1 frt. Textoris Viktorné 2 frt. Thót Ferenczné 2 frt Thieszen Hermanné 2 frt. Trnka Gottliebné 2 frt. Vágner Györgyné 3 frt. Veszter Istvánné 2 frt. Fogadják ezen adományokért a jószivü adakozók, valamint tanusitott szives szolgálatkészségükért a közreműködő urhölgyek és buzgó fáradozásáért a rendezőség egyletünk hálás köszönetét. — A filléregylet elnöksége.

—

Nyilvános nyugtázás. A postatisztek és szolgák mulatságán felülfizettek: Budaházy Albertné 30 frt, Rosenberg Adolf 50 kr, Boros József 1 frt, Szabó Miklós 1 frt, Paplangyár 1 frt, István gőzmalom 4 frt, Dr. Medve Kálmán 5 frt. Szilágyi Károly 2 frt, Keiser Mária (Egyek) Rotschnek Jenő, Lukács Ferencz, (B.Sz Mihály) Goldstein Mór Róth Lipót 1—1 frt Róza Lajos 1 frt. Lichtman Marton 2 frt. Benedek Ferencz, özv. Puskás Kászlóné, Sányi Géza (H.-Bö-zörmény) 1—1 frt. Nasch József 2 frt, dr. Markovics Istvánné 50 kr, özv. Meros Lajosné 3 frt, Zongh János 1 frt. Elsner és Glüch 2 frt, Varga Lajos 1 frt, M. K. Schwarz 50 kr, Bekés Lajos kr, Osinigye báró 10 kr, dr. Berger Andor, Baum Miksa 1—1 f, Schwarcz Herrik, Drucher Mór, Hidvéger Mihály, Dr. Osvath Ferencz, Lövy Henrik 1—1 frtot; Rosenfeld Marton, Zótarsski István Lannes Ira, Friedmann Abraham, Kainer József, Balogh György 50—50 krt; Katz Mihály 11 kr Blatner Gyula 50 kr, Szabó József, Andvarszky Endre, Reizinger Ignátzné 1—1 frt; Nyilas Mihály 2 frt, Deri István 50 kr, Molaár József (Csege), Dobosi Ede 1—1 frt, Katz Jakab 50 kr, Csotth Béla 4 frt, Fischer János 1 frt, Váray Károly 50 ar, Varga István 50 kr., Gebei Ferencné, Tóth J., özv. Weiszenberg J. 1 1 Jónász Lipót 1 frt, Kondor Béla 1 frt, Kondor Lajos 1 frt. Nagy József 50 ar, Szőllőssy Gábor 50 kr. Drei József 2 frt, Schwartz Ede 1 frt, Nagy Imre 4 frt, Harangi Miklós (B. Ujfalu) 50 kr, Horváth István Csath Zsigmond 8 forit, Vásarhelyi Béla 3 foriat, Dankó Mihály 1 frt, Kodzsék Józsefné 50 kr. Bognár Bertalanné, Megyeri Kálmán 50—50 kr, N. N., N. N., N. N. 1—1 frt, Nagy Lajos 50 kr. N. Á. 3 frt, Hankar Károly 1 frt, N. N., Katyman Lajos, Kiss A., Polgári N. 50—50 kr, Publik Ernő 4 frt, Tankó Mariska 1 frt, Toporits István 2 frt, Győry Mihály 1 frt, Tóth Kálmán 1 frt. Rósszler Richard 1 frt, id. Tóth József, Lenz István 2—2 frt, özv. Vértössy Lajosné 1 frt, özv. Nagy Gáborné 3 frt, Boczán Elemér 1 fat, Neubauer Andor 1 frt, Fecsu József 50 kr. Binder Vilmos 1 frt. — összesen 152 frt 11 kr.

—

Köszönetnyilvánitás. Az alföldi takarékpénztár 10 frt, a takarék és hitelintézet 5 frt adományt küldött hozzám mult évi nyereményéből jótékony egyletünk árvaháza részére. Mely adományért fenti intézeteknek az egylet hálás köszönetét nyilvánitom. Debreczen 1897 márczius 11. Szücs Kálmán nőegyl. pénztárnok.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

márcz. 11

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 52—53— krajczárig, közép (páronkint 220—260 kilogramm sulyban) 51—52 krajczárig Könnyü (péronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 50—51 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi márcz. 9-ik napján volt készlet 13425 darab, 1897 márcz. hónap 10-én felhajtatott 417 drb, 1897 márcz hónap 10-ik napján elszállitatott 547 drb, 1897 márczius hónap 11-ik napjára maradt készletben 13295 drb. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár. A ferenczvárosi petroleum-rakodónál levő székesfővárosi konzum sertésvásár jelentése márcz. 10-éről: Érkezett: 170 dr. Elszállittatott budapesti fogyasztásra 248 drb. vidékre 70 drb, elszállittatlan maradt 72 drb. —Naapiárak: 250—280 klgr. sulyban 52—54 kr. 300—380 klgr. sulyban —— kr malaczok 38—40 kr. különfélék 120—180 klgr sulyban 52—54 kr.

—

Budapesti gabonatőzsde

márcz. 11

A készárüüzlet hivatalos árjegyzései akövetkező:

Buza	kilós	Ár 100 klg.		kilós	Ár 100 klg.	
Bánsági ó	76	—.—	—.—	80	—.—	—.—
» »	77	7.85	7.90	81	8.40	— 8.45
» »	78	8.10	8.15	82	8.45	— 8.50
Tiszavidéki ó	79	—.—	—.—	—	—.—	—.—
» »	76	8.20	8.25	80	—.	—.—
» «	78	8.30	8.3	81	8.45	— 8.50
Pestvidéki ó	79	—.—	—.—	82	8.50	— 8.55
» »	76	8.10	8.15	—	—.	—.—
» «	77	8.25	8.50	80	—.	—.—
Fehérmegyei ó	78	—.—	—.—	81	—.—	—.—
» «	79	8.30	8.35	82	8.40	— 8.45
« «	76	8.40	— 8.45	—	8.45	— 8.50
Bácskai ó	77	—.—	— 8.05	80	—.—	—.—
« «	78	8.05	— 8.10	81	8.40	— 8.45
« «	79	8.20	— 8.25	82	8.45	— 8.50
Észak magy	76	—.—	—.—	—	—.—	—.—
«	77	—.—	—.—	80	—.—	—.—
	78	—.—	—.—	81	—.—	—.—

	Min. hekt.-ben	Ár kilógram	
Rozs elsőrendü uj	70—72	6.50	6.55
» másodrendü »	—	6.45	6.50
Árpa takarmánynak »	60—62	4.50	4.75
» égetni való —	62—64	5.50	6.—
» serfőzdei — —	64—66	6.50	8.—
Zab — — — — uj	39—41	5.95	6.30
Tengeri bánsági — uj	—	3.65	3.70
» más nemü »	—	3.50	3.60
	—	3.40	3.50
Repcze bánsági	—	—.—	—.—

CSARNOK

Egy detektiv regénye.

— **Ottolengui Rodrigótól** —

— A »Debreczen saját forditása —

(Folytatás.)

— Nagyon köszönöm Mr. Mitchel, ugye lesz szives pár perczig várni? Nem sokáig fogom várakoztatni. Mitchel meghajolt, miközben Barnes a franciával belépett a szobába, ahol a hulla feküdt s oda állott az irtózatos terhü asztal mellé. Thauret némán, figyelmesen nézegette a meggyilkoltat. Még csak vonás sem rándult meg az arczán, semmi sem árulta el izgalmát. Barnes várt, de látszólag mi izgató sem készült történni. Mégis ugy határozta, hogy addig vár, mig a francia beszélni kezd. mert talán ennek szavaiban megfogja találni a rejtély kulcsát, két percz is elmult, mintha csak az örökkévalóság tartott volna, amikor a francia valóban meglepte a detektivet. Egyenest a detektiv szemeibe tekintve, a legkönyedébb hangon kérdezte:

— Honnét értesült ön, hogy én orvos vagyok?

— Nem értem önt, felelé Barnes, ki nem tudta képzelni sem, hova fog kilyukadni.

— Mr. Barnes ön engem ide vezetett ebbe a szobába, miután mondta, hogy egy kérdést akar hozzám intézni. Midőn beléptem és a hullát meglátam, mindjárt tudtam, hogy az ön kérdése csupán ürügy volt. Kerestem tehát az okát, hogy miért hozott ide és azért hallgattam, mert azon gondolkoztam, Ön hasonlóan. S arra a magyarázatra jutottam, hogy ön egy szakértő véleményét akarta me

hallgatni, azért hívott ide s csupán azt nem tudtam, hogy honnét értesült ön, hogy orvos vagyok és ezért bátorkodom kérdezni. Elég világosan fejeztem ki magam?

— Teljesen, felelte a detektiv hidegen, de igen megcsalódva. Annyit azonban mondhatok, hogy nem tudtam, hogy ön orvos s csakugyan egyedül azért vezettem ide, hogy egy kérdést intézzek önhöz.

— Valóban? Nos kérdezzen hát.

— Legyen szives, mondja meg nekem, ki ez a hölgy?

— Ön tulbecsüli az ügyességemet. Ezt a hölgyet még soha sem láttam az életemben. Óhajt még valamit?

— Nem! Köszönöm,

— Akkor magamat ajánlom. És Thauret udvariasan meghajolván már készült a szobát elhagyni, de Barnes megelőzte, mert minden áron megakarta akadályozni, hogy Mitchelle titkon valamit értekezzék, azért maga nyitotta ki az ajtót, kibocsátva, de ugy, hogy a két urat erősen szemmel kísértette. Egy hideg meghajlással távozott Thauret a házból, Mitchel pedig követte a detektivet a szobába. Ha a franczia érzéketlen maradt is a hulla megpillantására, másként történt Mitchellel. Alig pillantotta meg, hogy mi fekszik előtte, a rémület egy alig fojtható kiáltásával lépett mellé.

(Folyt. köv.

Nyilt-tér.

A ki rekedtségben szenved
A ki köhögésben szenved
A ki tüdőhurutban szenved

Az igyék

az orvosok által legjobbnak ajánlott

KRONDORFI SAVANYUVIZET

(Koronaherczegné **Stefánia** forrás)

meleg tejjel vegyitve.

Főraktár: **Csanak Józsefnél.** Továbbá kapható **Geréby J, Rickl J. Z., Szabó Zs.** és **Félegyházy F-nél.**

A Széchényi-utcza végén levő — tizenhárom városi — 1660. számu ház ondódi és ujosztásu földjével, vagy külön külön eladó. Értekezhetni a debreczeni első takarékpénztár hivatali helyiségében.

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi **kiállításokon diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve.** — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagy kórodákban kitünő sikerrel használt külszer:

REUMA SZESZ

biztos s kiváló gyors hatásu a test bárminemü csúzos bántalmai, u. m.: **köszvény, csúz, reuma, ischiás asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyben gyakrabban idültebb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünt e

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasitással **1 korona**, **erősebb üveg két korona 40 fillér.**

Főraktárak Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában király-utcza 12. és **dr. EGGER A.** ur gyógyszertárában váczi-körut 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszertárában, valamint a készitő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Ugyszintén: Debreczenben: **Dr. Rótschnek V. Emil** és **Tóth Béla** urak gyógyszertárában.

PSERHOFER J. vértisztitó labdacsai,

azelőtt „**általános labdacsok**" név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezorszeresen be nem bizonyitották volna.

Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a **rosz emésztésből** és **székrekedésből** erednek, mint **epezavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség** s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak **vérszegénység** sbaz abból eredő bajoknál is: igy **sápkóruál**, idegességből származó **fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélye b fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők. — A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön felülmulhatatlan vértisztitó labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmélyebb köszönetemet labdcsai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermek ágyban meghültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgálgáltak.

Knificz Teréz.

Bécs-Ujhely, 887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető öt éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinczettel Jozefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes ur! Alulirott ismétlen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyilik a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerint használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gottschdorf, Kohlbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértiszrttitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék, Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle** az „**arany birodalmi almához**" **czimzett gyógyszertárban, Bécsben, 1., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag melyben 6 doboz tartalmaztatik 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt. 40 kr. egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésenél (mi legjobban posta-utalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr, 2 csomag 2 frt, 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

☞ **N B.** Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva. ☜

Bernhardi alpesifü liqeur Bernhard W. O.-tól Bregenzben, 1/1 üveg 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr 1/4 üveg 76 kr.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos hatásu legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerinczagybántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinnin hajkenőcs, **Pserhofer J.-től.** Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz, **Steudel tanártól,** Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes-vagy gyuladt mell vagy más ily bajoknál mint kitünő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fogbalzsam **Pserhofer J-től.** Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve 1 köcsöggel negyven krajczár bérmentve 65 kr.

Utifünedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer, hurut, rekedtség, görcsököhögés stb. ellen, egy üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1.5s

Élet-eszenczia (prágai csőppek) megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer, üvegcséves 22 kr., 2 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só **Bulrich A. W.-től.** Kitünő háziszer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülzls gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.a-

Angol csodabalzsam, egy üveg 50 krajczár,

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja r lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bélmentve 75 kr.

Golyva balzsam, kitünő szer golyva ellen. Egy üveg 40 kr, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

Stoll—féle Kolapraeparatumok Kitünő szer az idegek rősitésére gyomorbajok esetén s a végbél meg. betegedésénél. liter Kola Elixir, vagy bor 3 frt, — 1/2 liter 1 frt 60 kr, — 1/4 liter 85 kr.

Kola-Elixir vagy bor, üvegekben darabonkint 5 frt 50 — kr, 3 frt — 1 frt 60 kr.

Mia-Poko, kit. szer egyoldalu **fejfájás, fogfájás, rheumatizmus** stb. ellen 1 frt

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel-és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek. — Postán megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. Budapesten

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Raktár Budapesten: **Török** József gyógyszerész urnál Király-utcza 12 sz.

gyógyszerész »zum goldenen Reichsapfel«

PSERHOFER J. Bécs, I., Singerstrasse 15. sz.

UNGHVÁRY SÁNDOR

gyümölcsfa-iskolája Czegléden.

Unghváry József e lapok hirdetési rovatában a következő nyilatkozatot teszi közé:

„Unghváry László teleptulajdonos, kinek telepe van és **Unghváry Sándor, kinek telepe nincs** (ki csak Unghváry Lászlónál alkalmazott irnok), **egy és ugyanaz.** A hirdetésükben használt jelző (fával kupeczkedik) jó hirnévnek örvendő telepeim rongálására és a nagyközönség **félrevezetésére** szolgál. Ezen jelző megczáfolására és teljes érvénytelenségére feleletet adnak idei árjegyzékemben közjegyző által hitelesitett elismerő nyilatkozatai. Különben jelenleg **9 hold üzemképes telepem van.**"

Én — Unghváry Sándor — csak örülök azon, hogy bátyám Unghváry Lászlónál, ha úgy tetszik, mint irnok, de nekem mégis úgy tetszik, hogy 8 éven at **beltagja** is voltam a vállalatnak. Itt vaitam szenvedélyes gyümölcsészszé; itt tanultam meg a munkát becsülni és hogy miként lehet egyeneslelkünek lenni — és **élősdi** módjára senkit meg nem karositani. Ön József ur **3-szor** lett e helyről elbocsájtva és mindannyiszor **jellemtelen** módon szegény bátyám ellen zuditott szülőt, rokont, jóbarátot, kik ugyanakkor reszben vagy egészben nagy összegig megvonták bátyámtól a támogatást, melyb l végtelen károk származtak. Egyébként tudva van, hogy legutóbb is csak azért ment bátyámhoz, hogy követni szokott eljárását úgy az irodában, mint a telepen, valamint nagy fáradsággal betanitott embereit és sok más mindent **magához vehessen,** hogy igy azok segélyével — az adott becsületszót megszegve — **hasonirányú** vállalathoz kezdhessen, mert jól tudta azt, hogy

Czegléden az Unghváry nevet

használni, illetve bátyám szénáját huzogatva (mert a rendelő emlékezetében leginkább **Czegléd** és **Unghváry** név marad fenn) mégis csak **olcsóbb mód** leszen a boldogulásra, mint **más városban,** kezdve a nagy költségü (40—50 ezer forintra menő) **hirdetés** mellett, valamint becsületes kiszolgálás utján **saját terményével** az egész országra nézve elismertetni vállalatát.

A fentiek, de inkább az **alant** következők után a nagy közönségen a sor megitélni, hogy mennyit érő József ur mód nélkül való hányokolódása.

Közjegyzőileg hitelesitett másolat az 50 kros bélyeggel ellátott eredetiről:

1-ör. **Nyilatkozat.** Mivel öcsém Unghváry Sándor nyolcz éven keresztül csekély evi fizetésben reszesült, végkielégités czimén átengedek részére négy évi kiürités mellett tanuk előtt kijelölt 25 tábla vadoncz és nemes ojtást olyképen, hogy ezen táblától kiürités után egyenként 500—500 forintot tartozik fizetni, azonban öt illeti fenti ideig az árjegyzéki, hirdetési és minden néven nevezendő munkálati költség. Folytatólagos telepesités esetén pedig minden egyes uj tábla után 50 frt évi haszonbért tartozik fizetni. Felolvastatván aláiratott. Czegléden, 1896. deczember 15-én. Unghváry László s. k. Előttünk Zámbó János s. k. tanu. Rupp Frigyes s. k. mint tanu.

(Tehát tényleg van telepem, egyébként is kereskedelmi akadémiát végezve, legalább is formálhatok annyi jogot, ha nem többet, jegyzék kiadás és hirdetéshez, mint a mennyit József ur (ki eredetileg pék volt) magának megenged).

2-or. **Bizonyitvány.** Hogy Unghváry József czegléd faiskola tulajdonosnak két helyen levő telepén, gyümölcs vadoncz és csemetékkel összesen $6^1/_2$ hold (1200 □-öl) terület van beültetve, ezennel bizonyitom. Czegléd, 1897. február 14. Bezzeg Pál s. k. városi mérnök.

(Tehát József ur itt is schwindlizik, mert telepe nem 9 hanem csak $6^1/_2$ hold.)

Czegléd, 1896. márcz. 18. Táborita János urnak Jász-Apáti.

3-or. **És kérdem, mit akar ön azon nagy része szemét fával, mit nekem küldött nagy állományából, ugy hiszem elfeledte Ön, hogy én ismét eladó vagyok és hogy én szép fákat és nem szemetet vettem meg** stb.

Unghváry József.

Tehát a József úr Jász-Apátiról Táboritától tavaly csemetét rendelt, még pedig erről az egy helyről 4675 drbot, de ezek fenti sajátkezüleg irt sorai szerint is **szemétre valók** voltak, ugy hogy ezért József ur Taborität 3984/1896. sz. alatt a czegléd biróságnál be is perelte.

De ne higyje a nagyközönség, hogy csak Jász-Apátiról rendelt József ur csemetét. Vedrőd, Alcsuth, Nagy-Körös, Torda, Kalocsa stb. városokból szállitja **waggon számra** azokat, behurczolva és szétterjesztve vele az egész országban a filoxerát.

És mivel az ilyen szédelgésnek **hire fut,** a kárositás nem a kevésbbé ismert József, hanem a széles körben és régen ismert Unghváry László és most már czégem rovására is esik.

Hogy a nagyközönséget az ilyen szédelgéstől és a Filloxera széthurczolásától megóvjam, legközelebb nem csak az itteni **leadó állomást** kisértetem figyelemmel, hanem ez ügyben lépést fogok tenni a földmivelésügyi miniszternél is.

Záradékul szükségesnek tartom kijelenteni, hogy legközelebb József urnak (országos fakupecz) a **szemtelenségig vitt élelmességét** igen sok hiteles adattal fogom kiegésziteni.

UNGHVÁRY SÁNDOR.

Bevásárlási utamból visszatérve, tudatom a nagyé. közönséggel, hogy raktáramat

TAVASZI UJDONSÁGOKKAL

ruhakelmék, selymek, mosó batisztok, voilék és napernyőkben oly dusan láttam el, hogy még a legkényesebb izlésnek is megfelelhetek.

Természetesen csakis azt vásároltam a mi szép, jó és divatos és e mellett szem előtt tartottam, olyan czégekkel összeköttetésbe lépni, a melyek mellett t. vevőimnek a lehető legnagyobb árelőnyöket biztosithatom.

Női ruha mütermem részére kiváló munkaerőket alkalmaztam és azt most már megnagyobbitva a n. é. közönség pártolásába ajánlhatom.

Tisztelettel

Eisler Izidor

Debreczen, a főposta mellett.

Nyomatott Hoffmann és Tarsa könyvnyomdájában Debreczenben főpostával szemben.